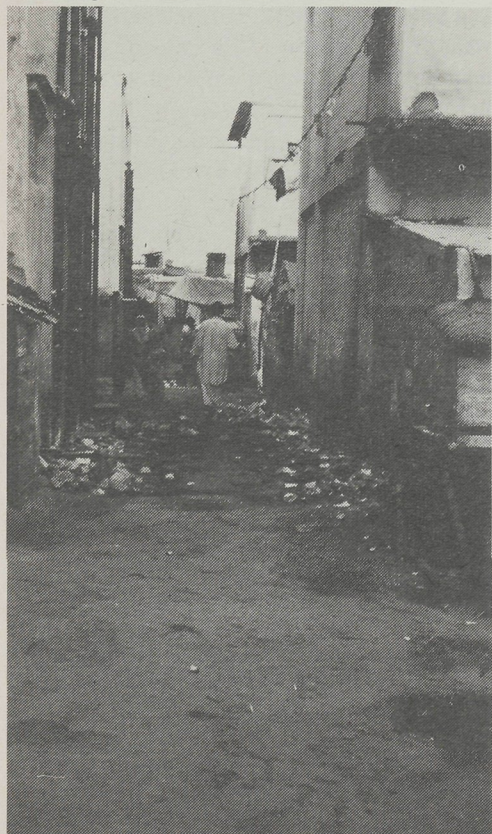

letterde en uitgebuite mensen, die zich afzetten tegen de bestaande orde. Met hun overgang naar de nieuwe religie beoogden ze verbetering aan te brengen in hun maatschappelijke positie. Dat wilde in dit geval zeggen: op deze manier trachtten de chuhra's aansluiting te krijgen bij de religieuze instellingen van de koloniale overheersers, de Britten.

Dat lukte niet altijd even gemakkelijk. De missie en een deel van de zending in de Panjaab hadden aanvankelijk meer oog voor buitenlanders en voor de hogere kasten dan voor onaanraakbaren. Dikwijls redeneerde men dat overgangen naar het christendom vanuit de hogere kasten ook de lagere tot het doen van deze keus zouden stimuleren. Wanneer laag geplaatste – en met name de onaanraakbaren – groeperingen zich het eerst tot het christendom zouden wenden, dan zou dat de hogere groeperingen kunnen tegenhouden. Toen echter steeds meer onaanraakbaren er blijk van gaven christen te willen worden en bekeringen vanuit de hogere kasten gering in aantal bleven, begon men zich anders op te stellen.

De overgang naar het christendom bracht geen schokkende verandering teweeg in de positie die de chuhra's in de dorpsomgevingen in de Panjaab innamen. Ze bleven hun traditionele werkzaamheden uitvoeren (huis en erf schoonmaken, helpen bij de oogst, verzamelen van koemest, overbrengen van boodschappen, of werk in de landbouw) en behielden hun stigma. Slechts enkelen wisten dankzij onderwijsfaciliteiten die beschikbaar kwamen de weg naar een ander beroep te vinden.

'Enkele straten worden over de gehele breedte als toilet gebruikt door de kinderen'.

Volksverhuizing

Augustus 1947 werd de Britse kolonie India zelfstandig. Ze werd gesplitst in drie afzonderlijke staten: India (voornamelijk hindoes en sikhs) en Pakistan (voornamelijk moslims) en Ceylon. Een ware volksverhuizing was het onmiddellijke gevolg. Hindoes vertrokken uit de nieuwe staat Pakistan naar India en omgekeerd trokken moslims uit India het land binnen. Voor de christen-Panjabis (de christen geworden chuhra's) hadden deze bewegingen van na augustus '47 grote gevolgen. Van de hindoes en sikhs die Pakistan verlieten had een aantal grondbezit.

'Overal zitten en lopen mensen en staan bedden (charpois) waarop mensen liggen te slapen of zitten te praten'

Ze lieten dat in de steek; degenen die het land voor hen bewerkten, kwamen zonder werk te zitten en zonder de bescherming die ze vroeger van de landeigenaar ontvingen. De opengevallen plaatsen werden ingenomen door moslimmigranten uit India. Zij waren 'muhajjirs', d.w.z. mensen die alles hadden opgegeven terwille van Allah. In Pakistan stonden ze in hoog aanzien. Ze kregen snel land toegewezen, maar vanwege hun grote aantal, werd het grondbezit dat vroeger aan één eigenaar had toebehoord, nu verdeeld over verscheidene nieuwe moslim-eigenaars. De kleinere land-eenheden, die op deze manier waren ontstaan, konden door de moslims – en hun huisgenoten – zelf worden bewerkt. De positie van de christenen die hun kost geheel of gedeeltelijk in de landbouw verdienden, verslechterde abrupt.

Zoekend naar een oplossing voor hun moeilijkheden, trokken velen van hen naar de steden, waar ze aan de kost trachtten te komen met het zeer laag gewaardeerde sweeperswerk. Ook vóór 1947 reeds waren christen Panjabi's naar de stad getrokken en waren daar met het sweepen begonnen, maar na dat jaar nam hun aantal enorm snel toe.

Nat en droog

Het schoonmaakwerk in de steden verschilde niet essentieel van bepaalde werkzaamheden die de christen-Panjabis ook al in hun dorpen hadden gedaan. Naast het aanvegen van huizen en erven, had dat ook zgn. 'natte' karweitjes ingehouden, zoals het legen van zinkputjes en het schoonmaken van afvoergootjes. Verder hadden ze bij sommige huizen dagelijks menselijke faecaliën (uitwerpselen) moeten weghalen. In de steden was er, naast het 'droge' aanvegen van straten en schoonmaken van huizen of gebouwen, veel 'nat' werk te doen. Want daar was het voor de

mensen over het algemeen moeilijker hun behoeften buiten te doen, zoals dat op het platteland kon gebeuren. Veel sweepers gingen zich dan ook toeleggen op het schoonmaken van gootjes voor de afvoer van urine en afvalwater en het weghalen van uitwerpselen.

Dat de sweeper, om zijn werk te kunnen doen ook huizen binnen moest binnengaan waar 'parda' (= een systeem waarbij het contact tussen mannen en vrouwen is beperkt) gold, was meestal geen bezwaar. Hij kondigde met geroep zijn komst aan, zodat de vrouwen zich konden terugtrekken. Was dat niet mogelijk, omdat het huis daar niet op was gebouwd, dan stonden de 'parda'-regels het noodzakelijke contact met de sweeper wel toe. Hij werd namelijk niet beschouwd als mens, niet voor vol aangezien. De diensten van de sweeper waren noodzakelijk en dus werd altijd wel een oplossing gevonden. In de huizen van de rijken werd soms een speciale ingang voor de sweeper geconstrueerd; de latrines in de huizen van de minder rijken bestonden vaak uit een kistje dat via een gat in de muur aan een handvat naar buiten kon worden getrokken, een techniek die ook thans in Karachi zeer